

Một Vụ Bán Chác

Une Vente - Guy De Maupassant (1850-1893)

Thân Trọng Thủy Dịch

Hai gã có tên là Brument Césaire-Isidore và Cornu Prosper Napoléon bị đưa ra tòa hình sự tỉnh Seine-Inférieure (1) với tội danh mưu sát, vì đã dìm nước bà Brument, vợ hợp pháp của bị cáo thứ nhất. Hai bị cáo ngồi cạnh nhau trên băng ghế truyền thống. Đó là hai gã nông dân.

Gã thứ nhất thấp bé, mập mạp, tay chân ngắn và cái đầu tròn đầy mụn cá cắm thẳng lên tám thân cũng tròn, nên không thấy cổ đâu cả. Gã hành nghề nuôi heo, sinh sống ở Cacheville-la-Goupil, quận Criquetot. Còn Cornu Prosper-Napoléon thì gầy, người tầm thước, hai tay dài quá khổ, đầu lệch, hàm méo và mắt lé. Một cái áo khoác dài bằng áo sơ mi phủ tới đầu gối, tóc vàng, lưa thưa và dính sát vào đầu làm cho khuôn mặt gã trông thật xấu xí. Người ta đặt biệt danh cho gã là "cha xứ" vì gã bắt chước được các bài thánh ca và cả tiếng kèn rất giống. Tài năng đó đã lôi cuốn một số đông khách đến quán của gã (gã là chủ quán rượu ở Criquetot). Họ thích "xem lễ" ở quán Cornu hơn là ở nhà thờ.

Vợ Brument ngồi ở hàng ghế nhân chứng. Đó là một ả nhà quê gầy ốm, mặt lúc nào cũng như buồn ngủ. ả ngồi bất động, hai tay bắt chéo trên đầu gối, mắt nhìn chăm chú, dáng vẻ ngờ nghệch. Ông chánh án tiếp tục thẩm vấn:

- Bà Brument, vậy là họ vào nhà bà và ném bà vào một cái thùng nước. Bà hãy trình bày chi tiết cho tòa rõ. Bà đứng lên.

Ả đứng dậy. Với chiếc mũ chóp trắng trùm lên đầu trông ả cao như một cái cột cờ. Ả kéo dài giọng trình bày:

- Tôi đang bóc vỏ đậu thì họ bước vào. Tôi tự hỏi có chuyện gì đây. Trông họ không được tự nhiên, mà có vẻ tinh quái lắm. Họ nghiêng mắt nhìn tôi như thế này này, nhất là Cornu, vì ông này lé. Tôi không thích họ đi cùng với nhau, bởi vì khi họ cặp kè với nhau, họ chẳng làm được tích sự gì cả. Tôi hỏi các ông muốn gì. Họ không trả lời. Tôi đâm nghi.

Bị can Brument vội cắt ngang lời khai của nhân chứng :

- Lúc đó tôi say.

Cornu liền quay sang đồng phạm. lên tiếng bằng một giọng trầm như một nốt đàn orgue:

- Thì cậu cứ khai là cả hai chúng ta đều say đi! Khai vậy đâu có gì là dối trá?

Ông chánh án nghiêm nghị:

- Có phải các anh muốn nói rằng lúc đó các anh say?

Brument đáp :

- Chuyện đó không cần phải hỏi.

Cornu nói:

- Chuyện đó có thể xảy ra với bất cứ ai.

Ông chánh án quay qua nạn nhân:

- Bà Brument, bà trình bày tiếp đi!

- Vâng, lúc đó Brument nói với tôi "*Minh muốn có một trăm xu không? Một trăm xu khó kiếm lắm*" cho nên tôi nói muốn. Thế là ông ấy nói: "*Vậy hãy mở to mắt và làm theo tôi.*" Rồi ông ta lấy cái thùng rỗng dưới ống nước góc nhà, lật nó lại, đem vào trong bếp, đặt ngay giữa nhà và bảo "*Đi múc nước đổ cho đầy vào*". Tôi xách hai cái xô ra ao lấy nước, đi ra đi vào suốt cả tiếng đồng hồ, vì cái thùng ấy, xin quan tòa thứ lỗi, nó to bằng cái thùng ủ rượu lận! Trong khoảng thời gian đó, Brument và Cornu uống một ly, rồi một ly, rồi lại một ly nữa. Họ cứ thù tạc với nhau mãi. Tôi nói: "*Mấy ông uống nhiều quá, bụng đầy hơn cả cái thùng này rồi.*" Brument trả lời tôi "*Minh đừng lo!, cứ tiếp tục công việc đi, rồi sẽ tới lượt mình. Ai cũng có phần cả*". Tôi chẳng bận tâm đến những gì ông ấy nói, vì ông đã say. Khi nước đã đầy tới miệng thùng, tôi nói "*Xong rồi*". Cornu cho tôi một trăm xu. Không phải Brument cho mà là Cornu nhé!. Chính Cornu đã cho tôi tiền. Brument lại nói: "*Minh muốn có thêm một trăm xu không?*" Tôi nói muốn, vì tôi chưa từng nhận được những món quà như vậy. Thế là ông ấy bảo: "*Minh cởi đồ ra!*"; Tôi hỏi lại "*Cởi đồ ra?*"; "*Phải rồi*" ông ấy nói; "*Minh muốn tôi cởi tới đâu?*"; "*Nếu ngại thì mình giữ lại cái áo lót, chúng tôi không phiền hà gì đâu.*" Một trăm xu, những một trăm xu! Tôi liền cởi đồ dù tôi chẳng thích cởi trước mặt hai kẻ vô dụng chút nào! Tôi cởi mũ, áo cánh, rồi váy, rồi đến giày; Brument nói: "*Không cần cởi hết, chúng tôi là người tốt.*"; Cornu phụ họa: "*Chúng tôi là người tốt*". Vậy là tôi trông gần như bà Ê-va. Và họ đứng dậy nhưng không vững, vì đã quá say, xin quan tòa thứ lỗi!

Tôi tự hỏi không biết họ mưu tính chuyện gì đây. Brument nói: "*Sẵn sàng chưa?*"; Cornu đáp "*Sẵn sàng!*"

Vậy là Brument đặng đầu, Cornu đặng chân, họ túm lấy tôi như người ta nắm tấm khăn trải giường đã giặt xong. Tôi la hét quyết liệt. Brument nói "*Im đi, đồ khốn!*" Rồi họ nhấc bổng tôi lên thả vào trong thùng nước. Tôi cảm thấy như máu ngưng chảy, như có một lớp men trong ruột. Brument nói: "*Chỉ vậy thôi sao?*" Cornu đáp: "*Chỉ vậy, không hơn.*" Brument nói: "*Chưa ngập đầu, phải tính thêm cái đầu nữa!*" Cornu nói: "*Thì ấn cái đầu xuống!*" Brument đè đầu tôi như muốn chìm cho tôi chết, nước chảy vào mũi khiến tôi tưởng như đã trông thấy Thiên đường. Ông ta nhấn tôi xuống, tôi chìm ngìm. Nhưng có lẽ ông ta sợ nên vội kéo tôi lên bảo: "*Mau đi lau khô người đi!*" Tôi ba chân bốn cẳng chạy đến gặp cha xứ. Thấy tôi gần trần như nhộng, ngài cho tôi mượn cái váy của người hầu lễ, rồi ngài đến gặp vị giám quản nông thôn là bác Chicot, nhờ bác này đi Criquetot tìm mấy ông cảnh sát để theo tôi về nhà. Khi vào nhà chúng tôi thấy Brument và Cornu đang đánh nhau như hai con cừu đực. Brument la to: "*Không đúng, tớ đã bảo cậu ít nhất cũng phải được một mét khối. Cách đó không đúng.*" Cornu cũng la lên: "*Bốn xô chưa được nửa mét khối đâu nhé. Cậu không cần phải cãi nữa. Xong rồi!*" Tiếp đó ông xếp cảnh sát bắt họ. Tôi không còn gì để khai nữa."

Chị ta ngồi xuống. Cử tọa cười. Các vị bồi thẩm sừng sốt nhìn nhau. Ông chánh án cất tiếng:

- Bị cáo Cornu, hình như anh là người bày ra cái mưu mô quỷ quái này. Anh có gì giải thích không?

Đến lượt Cornu đứng dậy:

- Thưa ngài chánh án, lúc đó tôi đã say.

Ông chánh án nghiêm nghị trả lời:

- Tôi biết rồi, nói tiếp đi!

- Vâng, Brument đến nhà tôi lúc chín giờ. Anh ta rót hai ly và nói với tôi "*Uống đi!*" Tôi ngồi đối diện anh ta và uống. Vì lẽ độ, tôi mời anh ta một ly, rồi anh mời lại, và lại đến lượt tôi, hết ly này đến ly khác, đến giữa trưa thì chúng tôi đã quá say. Rồi Brument òa khóc làm tôi mũi lòng. Tôi hỏi có chuyện gì. Anh ta nói: "*Thứ năm này tớ phải có một ngàn quan*". Tôi lạnh cả người, xin ngài hiểu cho. Bỗng anh ta đột ngột ngỏ lời: "*Tớ bán vợ tớ cho cậu đấy.*" Tôi đã say và tôi góa vợ, ngài hiểu cho. Nghe vậy tôi rất xúc động. Tôi không quen biết vợ anh ta nhưng vợ tức là đàn bà đúng không? Tôi liền hỏi: "*Cậu muốn bán bao nhiêu?*" Anh ta suy nghĩ hoặc giả vờ suy nghĩ. Khi say người ta thường không sáng suốt, anh ta trả lời: "*Tớ bán vợ tớ cho cậu, tính bằng mét khối*". Câu nói đó chẳng làm tôi ngạc nhiên chút nào vì tôi cũng đã say như anh ta, nhưng mà một mét khối thì trong nghề của tôi, tôi biết. Một mét khối tương đương với một nghìn lít. Duy còn giá cả thì phải bàn vì còn tùy thuộc vào chất lượng. Tôi hỏi: "*Cậu muốn bán bao nhiêu một mét khối?*" Anh ta đáp: "*Hai ngàn quan!*" Tôi nhảy dựng lên như một con thỏ, rồi tôi nghĩ rằng một người đàn bà không thể nào nặng quá ba trăm lít, tôi nói: "*Đắt quá!*" Anh ta đáp: "*Không thể tính dưới giá đó được. Tớ lỗ mất!*" Ngài hiểu đấy: Không ai đi bán heo để chẳng được gì. Người ta biết rõ nghề của mình. Nhưng nếu anh ta có mảnh khốe của một tên bán mỡ lá, thì tôi càng có nhiều mảnh khốe hơn, bởi vì tôi cũng bán những thứ đó, ha ha ha! Cho nên tôi nói: "*Nếu cô ta còn tân thì chẳng nói làm gì, đằng này cô ta đã làm vợ cậu, đã là nạ dòng, đúng không? Tôi trả một ngàn rưỡi quan một mét khối, không thêm một xu.*" Anh ta đáp: "*Được, đồng ý.*" Tôi bằng lòng và chúng tôi tay trong tay cùng đi. Ở đời phải giúp đỡ lẫn nhau chứ! Nhưng tôi bỗng lo. "*Làm sao cậu biết cô ta cân nặng bao nhiêu lít, trừ phi phải chuyển được cô ta qua thể lỏng?*" Anh ta liền giải thích ý mình, chẳng mấy khó khăn, vì anh đã say: "*Tớ lấy một thùng tô-nô đổ đầy nước rồi thả cô ấy vào, xong đong số lượng nước tràn ra là biết ngay chứ gì!*" Tôi nói: "*Hiểu rồi, nhưng nước tràn ra sẽ chảy hết làm sao hứng lại được mà đong?*" Thế là anh ta cho tôi là đồ ngốc, bảo rằng khi vợ anh ra khỏi thùng, chỉ cần đổ nước cho đầy lại để bù vào chỗ thiếu hụt thì số nước thêm vào đó chính là trọng lượng của cô ấy. Tôi áng chừng mười xô thì được một mét khối. Ngay cả khi say, thằng ngựa ấy cũng đâu có ngu. Tóm lại, chúng tôi đến nhà anh ta và tôi nhìn kỹ cô vợ. Nếu bảo là đẹp thì cô ta không phải là một phụ nữ đẹp, quý vị đều có thể thấy thế, cô ta đấy kìa. Tôi nhủ thầm: "*Thất vọng*", nhưng không hề gì, đẹp hay xấu cũng vậy thôi, phải không, thưa quan tòa? Tôi nhận thấy cô ta gầy như một cây sào. Tôi nghĩ thầm: "*Không tới bốn trăm lít đâu!*" Tôi rành về chất lỏng lắm. Sau đó việc gì xảy ra, cô ấy đã khai. Tôi đã chịu thiệt thòi khi để cho cô ta giữ lại áo lót và vớ trên người. Khi xong việc, cô ấy chạy mất. Tôi kêu: "*Coi chừng, Brument, cô ta chạy thoát rồi!*" Anh ta trả lời: "*Đừng lo. Tớ sẽ bắt lại. Cô ta sẽ phải về nhà thôi. Ta đi cân số lượng nước tràn ra.*" Chúng tôi đong được chưa tới bốn xô. Ha ha ha!

Bị cáo phá lên cười thật lâu, đến nỗi một viên cảnh sát phải vỗ vào lưng gã. Khi bình tĩnh lại, gã tiếp tục trình bày:

- Tóm lại, Brument la toáng lên: "*Không được, không đủ*". Tôi hét. Anh ta hét. Tôi càng hét. Anh ta đánh tôi, tôi đánh trả, cứ như thế ẽ sẽ kéo dài đến ngày phán xét cuối cùng, bởi chúng tôi đã quá say. Nhưng rồi cảnh sát đến, mắng chửi và bắt giam chúng tôi. Tôi yêu cầu bồi thường thiệt hại.

Gã ngồi xuống. Brument xác nhận lời khai của Cornu hoàn toàn đúng. Bồi thẩm đoàn sững sốt lui vào phòng trong nghị án. Khoảng một tiếng sau họ trở ra xử tha bổng các bị cáo với những lý do nghiêm ngặt dựa vào giá trị cao quý của hôn nhân đồng thời thiết lập giới hạn rạch ròi của những giao dịch thương mại. Brument trở về tổ ấm của vợ chồng hắn, cô vợ theo sau. Cornu quay lại với công việc buôn bán của mình.

Thân Trọng Thủy (9/2017)

(1) Tên cũ của tỉnh Seine-Maritime hiện nay, thuộc vùng Normandie, miền Bắc nước Pháp.